

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ
ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ 26/5/08
ΕΞΕΤΑΣΤΕΣ

ΘΕΜΑ 1^ο

Α) Έστω Oxy ένα σύστημα συντεταγμένων στο επίπεδο. Να δειχθεί ότι ο κύκλος με κέντρο το $O(0,0)$ και ακτίνα ρ έχει εξίσωση $x^2 + y^2 = \rho^2$.
(9 μονάδες)

Β) Γράψτε την εξίσωση της παραβολής C

i) με εστία $E(\frac{\rho}{2}, 0)$ και διευθετούσα την $\delta: x = -\frac{\rho}{2}$ ($\rho \neq 0$)

ii) με εστία $E(0, \frac{\rho}{2})$ και διευθετούσα την $\delta: y = -\frac{\rho}{2}$ ($\rho \neq 0$)

(2x3=6 μονάδες)

Γ) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α) οι ασύμπτωτες της υπερβολής $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$ είναι οι $y = \pm \frac{b}{a} \cdot x$

β) η εξίσωση $\frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} = -1$ παριστάνει υπερβολή

γ) Κάθε ευθεία που περνά από το $A(x_0, y_0)$ έχει εξίσωση της μορφής $y - y_0 = \lambda(x - x_0)$.

δ) αν $\vec{a}, \vec{\beta} \parallel \gamma\gamma'$ τότε ισχύει $\vec{a} \perp \vec{\beta} \Leftrightarrow \lambda_1 \cdot \lambda_2 = -1$ όπου $\lambda_1 = \lambda_{\vec{a}}$ και $\lambda_2 = \lambda_{\vec{\beta}}$

ε) Η έλλειψη με εξίσωση $\frac{x^2}{\beta^2} + \frac{y^2}{\alpha^2} = 1$ με $\alpha > \beta$ έχει εστίες στον άξονα xx' .

(5x2=10 μονάδες)

ΘΕΜΑ 2^ο

Δίνονται τα διανύσματα $\vec{a}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ με $|\vec{a}| = 3$, $|\vec{\beta}| = 1$, $|\vec{\gamma}| = 2$ και

$$\vec{a} + \vec{\beta} + 2\vec{\gamma} = \vec{0}$$

- ι) Να δείξετε ότι $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = 3$ (9 μονάδες)
- ιι) Να δείξετε ότι $\vec{\alpha} \nearrow \nearrow \vec{\beta}$ (8 μονάδες)
- ιιι) Να δείξετε ότι $\vec{a} = 3 \cdot \vec{\beta}$ (8 μονάδες)

ΘΕΜΑ 3^ο

Έστω (ε) η ευθεία που τέμνει τους άξονες στα $A(a,0)$ με $a \neq 0$ και $B(0,2)$.

- ι) Να αποδείξετε ότι η (ε) έχει εξίσωση $\frac{x}{a} + \frac{y}{2} = 1$ (9 μονάδες)
- ιι) Αν η ευθεία (ε) διέρχεται από το σημείο $M(-2,1)$ να βρεθεί το Εμβαδόν του τριγώνου που σχηματίζει με τους άξονες . (7 μονάδες)
- ιιι) Να βρεθεί η απόσταση της αρχής των αξόνων $O(0,0)$ από την ευθεία (ε) του ιι) ερωτήματος . (9 μονάδες)

ΘΕΜΑ 4^ο

Δίνεται η εξίσωση $x^2 + y^2 - 4\lambda x - 8\lambda y = 0$ ⁽¹⁾ όπου λ πραγματικός αριθμός.

- α) Να βρείτε τους πραγματικούς λ ώστε η εξίσωση (1) να παριστάνει κύκλο. (6 μονάδες)
- β) Να βρεθεί ο γεωμετρικός τόπος των κέντρων των παραπάνω κύκλων (7 μονάδες)
- γ) Να δειχθεί ότι όλοι οι κύκλοι που ορίζονται από την (1) διέρχονται από την αρχή των αξόνων $O(0,0)$. (4 μονάδες)
- δ) Να βρείτε ποιος από τους παραπάνω κύκλους τέμνεται από την ευθεία (η) : $y = x + 6$ στα σημεία A, B ώστε $\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 0$ (8 μονάδες)

Απαντήστε σε όλα τα θέματα .

Καλή επιτυχία!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1^ο

Α. Σχολικό σελ 81,82

Β ι) , ιι). σχολικό σελ 91

Γ.

α	β	γ	δ	ε
Σ	Σ	Λ	Σ	Λ

ΘΕΜΑ 2^ο

$$i) \vec{\alpha} + \vec{\beta} + 2\vec{\gamma} = \mathbf{0} \Leftrightarrow \vec{\alpha} + \vec{\beta} = -2\vec{\gamma} \text{ άρα } (\vec{\alpha} + \vec{\beta})^2 = (-2\vec{\gamma})^2$$

$$\vec{\alpha}^2 + \vec{\beta}^2 + 2\vec{\alpha}\vec{\beta} = 4\vec{\gamma}^2 \Leftrightarrow |\vec{\alpha}|^2 + |\vec{\beta}|^2 + 2\vec{\alpha}\vec{\beta} = 4|\vec{\gamma}|^2 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 3^2 + 1^2 + 2\vec{\alpha}\vec{\beta} = 4 \cdot 2^2 \Leftrightarrow 9 + 1 + 2\vec{\alpha}\vec{\beta} = 16 \Leftrightarrow \vec{\alpha}\vec{\beta} = 3$$

$$ii) \vec{\alpha}\vec{\beta} = 3 = |\vec{\alpha}| |\vec{\beta}| \Leftrightarrow \vec{\alpha} \uparrow \uparrow \vec{\beta}$$

iii) αφού $\vec{\alpha} \uparrow \uparrow \vec{\beta}$ υπάρχει θετικός πραγματικός λ , ώστε $\vec{\alpha} = \lambda \vec{\beta}$ οπότε

$$|\vec{\alpha}| = |\lambda| |\vec{\beta}| \stackrel{\lambda > 0}{\Leftrightarrow} 3 = \lambda \cdot 1 \Leftrightarrow \lambda = 3 \text{ άρα } \vec{\alpha} = 3\vec{\beta}$$

ΘΕΜΑ 3^ο

i) Αφού η (ε) διέρχεται από τα σημεία $A(a,0)$ με $a \neq 0$ και $B(0,2)$ έχει εξίσωση της μορφής

$$y - 0 = \frac{2 - 0}{0 - a}(x - a) \Leftrightarrow y = \frac{2}{a}x - 2 \Leftrightarrow \frac{y}{2} = \frac{x}{a} - 1 \Leftrightarrow \frac{x}{a} + \frac{y}{2} = 1^{(1)}$$

ii) Αφού το $M(-2,1)$ ανήκει στην (ε) σημαίνει ότι οι συντεταγμένες του την

επαληθεύουν, άρα $\frac{-2}{a} + \frac{1}{2} = 1 \Leftrightarrow \frac{-2}{a} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow a = -4$. Άρα η (ε) τέμνει τους

άξονες στα $A(-4,0)$ και $B(0,2)$. Το ζητούμενο εμβαδόν του ορθογωνίου

τριγώνου OAB δίνεται από τον τύπο: $E = \frac{OA \cdot OB}{2} = \frac{|-4| \cdot |2|}{2} = 4 \text{ τ.μ.}$

iii) η (1) γράφεται ισοδύναμα $2x-4y+8=0^{(2)}$. άρα από τον τύπο της απόστασης του $O(0,0)$ από την (2) έχω:

$$d(O, \varepsilon) = \frac{|2 \cdot 0 - 4 \cdot 0 + 8|}{\sqrt{2^2 + (-4)^2}} = \frac{|8|}{\sqrt{20}} = \frac{8\sqrt{20}}{20} = \frac{2\sqrt{20}}{5} = \frac{4\sqrt{5}}{5}$$

ΘΕΜΑ 4^ο

α) η (1) είναι της μορφής $x^2+y^2+Ax+By+\Gamma=0$ με $A=-4\lambda$, $B=-8\lambda$ και $\Gamma=0$ που παριστάνει κύκλο όταν $A^2+B^2-4\Gamma > 0 \Leftrightarrow (-4\lambda)^2+(-8\lambda)^2-4 \cdot 0 = 80\lambda^2 \geq 0$ άρα η (1) παριστάνει κύκλο όταν το $\lambda \neq 0$

β) το κέντρο των παραπάνω κύκλων είναι το $K(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2})$ δηλ το

$K(2\lambda, 4\lambda)$. Έστω $K(x, y)$ οπότε $x=2\lambda$ με $x \neq 0$ και $y=4\lambda$ με $y \neq 0$ αφού $\lambda \neq 0$

άρα $\lambda = \frac{x}{2}$ $y = 4 \cdot \frac{x}{2} = 2x$ δηλαδή τα κέντρα των κύκλων βρίσκονται πάνω

στην ευθεία $y=2x$, χωρίς όμως το σημείο $O(0,0)$.

γ) Οι συντεταγμένες του $O(0,0)$ επαληθεύουν την (1) για κάθε $\lambda \neq 0$ αφού $0^2+0^2-4\lambda \cdot 0-8\lambda \cdot 0=0 \Leftrightarrow 0 \cdot \lambda=0$ όλοι οι κύκλοι διέρχονται από το $O(0,0)$

δ) τα A , B καθώς και το O ανήκουν στον κύκλο. Επειδή όμως

$\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 0 \Leftrightarrow \overrightarrow{OA} \perp \overrightarrow{OB}$ (και A, B δεν ταυτίζονται με το O αφού τα A, B

ανήκουν στην $y=x+6$ όχι όμως και το O) άρα $\widehat{AOB} = 90^\circ$ δηλαδή AB

διάμετρος άρα το κέντρο του κύκλου θα ανήκει στην ευθεία (η) δηλαδή

$4\lambda = 2\lambda + 6 \Leftrightarrow \lambda = 3$. Άρα με την $y=x+6$ τέμνεται ο κύκλος $x^2+y^2-12x-24y=0$

ώστε $\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 0$.

Θα μπορούσαμε βέβαια να λύσουμε το σύστημα ευθείας κύκλου, να βρούμε τις συντεταγμένες των A, B με παράμετρο λ και από την σχέση $\overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 0$ να υπολογίσω το λ .